

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд,

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор ”
във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър ”,
по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма
„Световно стопанство и МИО“.

Изготвил становището: проф. д-р ДОБРИНКА ПЕТКОВА ЗЛАТЕВА,
пенсионер, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, НВУ „В. Левски“, член на научно
жури, утвърдено със Заповед на Ректора на ВСУ № 222 от 06.04.2022 г.

Автор на дисертационния труд: КРУМ ВАСИЛЕВ ОВЧАРОВ,
докторант към катедра „Икономика”, факултет „Международна икономика и
администрация“, ВСУ „Черноризец Храбър“.

Тема на дисертационния труд: „ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА
НОВОПРИЕТИТЕ ДЪРЖАВИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ КЪМ
ЕВРОЗОНАТА”.

I. Обща характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд изследва процеса на присъединяване на новите страни-членки на ЕС към Икономическия и паричен съюз, като по-висока степен на икономическа интеграция с единна парична единица. Изследва желанията, усилията, стъпките, етапите, положителните и отрицателните последици за икономиките им в този процес. Естествен акцент и цел, в контекста на сравнителен анализ, е присъединяването на България, разкривайки пътищата и етапите за осъществяване на изискванията, както и подходите за адаптиране на паричната политика във валутно-курсовия механизъм и приемането на еврото.

Актуалността на темата, която авторът убедително защитава, е безспорна. Той я открива в стъпките, които всяка страна трябва да извърви, за да постигне пълноправно членство, както и в последствията за собствената ѝ икономика. Аргументира се с поляризираните изследователски мнения и липсата на единна позиция.

Ясно формулира целта: да разкрие основните етапи и пътища за постигане на изискванията към България за присъединяването ѝ във Евронзоната, изясняване стъпките и подходите, необходими за адаптиране на паричната ѝ политика към условията на валутно-курсовия механизъм и приемането на еврото. Конкретизира целта чрез четири задачи.

Изследването се осъществява на 165 страници, с увод, три глави, заключение, списък на използвана литература. Текстът е обогатен с 28 фигури и 9 таблици.

Библиографията обхваща 139 заглавия, от които 18 на кирилица, 121 на латиница, 2 статистически източника от интернет и 11 статии в медиите, което показва, че докторантът притежава високо ниво на осведоменост, на базата на която изгражда критична аналитичност и формира собствени теоретични позиции. Всичко това оформя добрата компетентност на докторанта по разработваната темата.

Основните изследователски хипотези, които Крум Овчаров успешно защитава са, че ангажиментът, според договора за присъединяване към ЕС, България да въведе еврото следва да се съпровожда с отчитането на положителните и отрицателните резултати, и че въвеждането на европейската валута трябва да стане, когато страната е изпълнила условията и е готова за това.

II. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

В дисертационния труд мога да открия няколко достойнства, според които констатациите, че представената разработка напълно отговаря на изискванията за докторска дисертация, демонстрира възможностите на докторанта за самостоятелна научно-изследователска работа, съдържа доказателства за задълбочено научно изследване и представлява индивидуален успех на автора не будят съмнение:

- изследван е реален, актуален и ясно определен теоретико-емпиричен проблем;
- обектът, предметът, целите, задачите, ограниченията, методологията на анализа са точно определени;
- откроява се задълбочена проучвателна работа изградила теоретични, методологически и практически познания и възможности за оценъчна критичност и теоретико-емпирични изследвания;
- очевидни са аргументирано формулирани авторови идеи с приносен характер, полезни за науката и за практиката;
- впечатлява успешно защитаваните авторови позиции и др.

Дисертационното изследване отговаря на нормите на академично писане. За това способства актуалната и интересна тема, професионалният стегнат стил, конкретен, ясен и точен език.

Авторефератът от 45 страници отразява точно дисертационния труд и дава пълна представа за научното изследване.

Може да се добави още, че положителната оценка на дисертационната разработка се потвърждава и от научните публикации на докторанта по темата, отговарящи на минималните национални изисквания.

Безспорна е оценката ми, че дисертационният труд съдържа научно-теоретични приноси, които надграждат теоретичните изследвания на процеса

на присъединяване на новоприетите държави в ЕС към Икономическия и паричния съюз, съдържа практико-приложни приноси, полезни за процеса на влизането на България в Евророната.

Тази обобщена преценка на приносния характер на дисертационното изследване се отнася до:

- приносен теоретичен момент съдържа анализът на оптималната валутна зона на основата на класифицирани теоретични подходи и нейните различия от Икономическия и паричен съюз;
- теоретичен и приложен принос имат обобщените резултати от функционирането на валутно-курсните механизми ERM I и ERM II;
- приносна оценка могат да имат направените изводи за резултатите от присъединяването на Литва, Естония, Словакия и Словения към Евророната;
- приносни характеристики се откриват в анализа на възможностите и специфичните подходи на присъединяването на България към Евророната в условията на Паричен съвет, водещ до ограничения на политиката на БНБ;
- приносни идеи с практическа насоченост се съдържат в анализа на допълнителните изисквания за влизане на България в ERM II и присъединяването към банковия съюз;
- с практическа полезност са изводите направени от докторанта за положителните и отрицателни ефекти от въвеждането в България на еврото.

III. Забележки и препоръки

Критичните бележки биха имали по-скоро формален, отколкото съществен характер, не са от естество, подозиращо положителната оценка на дисертационния труд, поради което считам, че не би трябвало да присъстват в становището.

С интерес бих изслушала отговора на въпроса – Как биха се отразили върху процеса на влизането на България в Евророната променящите се обществено-икономически обстоятелства в ЕС, геополитическите трансформации, изменящите се икономически условия и обществени нагласи в страната?

IV. Заключение

Дисертационният труд, посветен на актуален теоретически и практически проблем, успешно изпълнява поставената цел и задачи. Научните и научно-приложни приноси надграждат теорията и са полезни за практиката.

Резултатите, постигнати в дисертационния труд напълно съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на вътрешните изисквания на ВСУ „Черноризец Храбър“ към трудовете за придобиване на научната степен „доктор“. Въз основа на констатираното, давам **положителна оценка** на дисертационния труд и предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да присъдят на Крум Василев Овчаров научната степен „доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Световно стопанство и МИО“.

26.04.2022г.

гр. В. Търново

Член на научното жури:

(проф. д-р Д. Златева)